

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 14 marca 2024 r.

**Opinia do ustawy o zmianie zakresu obowiązywania Traktatu o konwencjonalnych
siłach zbrojnych w Europie, podpisanego w Paryżu dnia 19 listopada 1990 r.**

(druk nr 57)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zmiany zakresu obowiązywania Traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie, podpisanego w Paryżu dnia 19 listopada 1990 r., przez zawieszenie jego stosowania.

Traktat o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie wszedł w życie w 1992 r. Głównym jego założeniem była redukcja uzbrojenia konwencjonalnego posiadanego przez państwa NATO i państwa byłego Układu Warszawskiego (zmniejszenie ilości czołgów i wozów bojowych, artylerii o kalibrze 100 mm i większym oraz samolotów i śmigłowców bojowych).

Ograniczenia dotyczące ilości uzbrojenia posiadanego przez strony Traktatu oraz przekazywanie sobie nawzajem szczegółowych informacji o potencjałach sił zbrojnych a także poddanie tych informacji weryfikacji, miało ograniczyć możliwość dokonania niespodziewanej napaści zbrojnej i rozpoczęcia europejskiego konfliktu na dużą skalę.

W 2007 roku Federacja Rosyjska zawiesiła wykonywanie przepisów Traktatu. Z kolei notą z 9 czerwca 2023 r. Rosja poinformowała o wypowiedzeniu Traktatu i z dniem 7 listopada 2023 r. przestała być jego stroną.

Dnia 7 listopada 2023 r. państwa członkowskie Sojuszu Północnoatlantyckiego wydały wspólne oświadczenie o planowanym zawieszeniu stosowania Traktatu. Krok ten uzasadniono nadzwyczajną zmianą okoliczności spowodowaną wypowiedzeniem Traktatu przez Federację Rosyjską oraz jej agresją zbrojną przeciwko Ukrainie, naruszającą cele Traktatu.

Państwa sojusznicze NATO uznały sytuację, w której będą zobowiązane do stosowania postanowień Traktatu, podczas gdy Federacja Rosyjska nie jest już jego stroną, za niemożliwą do utrzymania.

W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdza się, że zawieszenie stosowania Traktatu należy uznać za konieczne ze względów bezpieczeństwa i obronności oraz interesów polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec braku jakichkolwiek ograniczeń dla sił zbrojnych Federacji Rosyjskiej, nie ma obecnie podstaw do respektowania przez Polskę ujętych w Traktacie ograniczeń ilościowych dotyczących uzbrojenia konwencjonalnego w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz realizacji obowiązku notyfikowania i wymiany informacji dotyczących posiadanego sprzętu wojskowego.

Traktat o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie został ratyfikowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dnia 13 listopada 1991 r. na podstawie obowiązujących wówczas przepisów konstytucyjnych, a następnie ogłoszony w Dzienniku Ustaw.

Traktat stanowi ponadto układ wojskowy w rozumieniu art. 89 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a jego zmiana wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie (art. 25 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2024 r. (druk sejmowy nr 204) i był przedmiotem prac sejmowej Komisji Obrony Narodowej oraz Komisji Spraw Zagranicznych.

Komisje, po przeprowadzeniu pierwszego czytania, wniosły o jego przyjęcie bez poprawek. Po zakończeniu II czytania na 7. posiedzeniu Sejmu w dniu 6 marca 2024 r., podjęto decyzję o niezwłocznym przystąpieniu do III czytania.

Za przyjęciem ustawy głosowało 435 posłów, przy 5 głosach przeciw i braku głosów wstrzymujących się.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Maciej Telec

Główny legislator